

**LAHJAKKUUS LASTEN JA
NUORTEN URHEILUSSA**

TERVETULO!

LAHJAKKUUS LASTEN JA NUORTEN URHEILUSSA

- Työskentely käyntiin maaliskuussa 2009 ns. ”Lahjakuus foorumilla”

- Työryhmässä edustajia lajiliitoista, Suomen Urheiluopistolta, Jyväskylän yliopistolta, KIHU:sta, Suomen Valmentajista, Olympiakomiteasta, Nuori Suomesta

- Tavoitteena luoda yhteinen näkemys lahjakuudesta ja pohtia seuraavia asioita;

- Mitä lahjakuus on?
- Miten lahjakuus näkyy lasten ja nuorten urheilussa?
- Lahjakaan nuoren urheilijan tukeminen ja harjoittelun kehittäminen?

LAHJAKKUUS LASTEN JA NUORTEN URHEILUSSA

Erityisasiantuntijat:

Kari Uusikylä	Kasvatustieteiden professori emeritus
Jarmo Liukkonen	Jyväskylän yliopisto, liikuntapedagogiikan professori
Jari Lämsä	KIHU, liikuntasosiologian tutkija
Harri Hakkarainen	Suomen Urheiluopisto, lääkäriaseman johtaja
Sami Kalaja	rehtori, valmentaja

Työryhmä:

Manu Kangaspunta	puheenjohtaja, <i>Nuori Suomi, kehityspäällikkö, 12 – 15-vuotiaiden kilpaurheilun kehittämistyö</i>
Pasi Mäenpää	<i>Nuori Suomi, kehitysjohtaja, Lasten ja nuorten urheilu</i>
Asko Härkönen	<i>Suomen Olympiakomitea, kehityspäällikkö</i>
Kari Niemi-Nikkola	<i>Suomen Olympiakomitea, valmennuksen johtaja</i>
Minna Blomqvist	<i>KIHU, johtava tutkija, urheilupedagogiikka</i>
Tomi Vanttinen	<i>KIHU, urheilututkija / nuorisourheilu</i>
Heikki Kyröläinen	<i>Jyväskylän yliopisto – biomekaniikan laitos, professori</i>
Hannele Forsman	<i>Suomen Urheiluopisto, valmennuskeskus, kehitys- ja koulutuspäällikkö</i>
Pekka Potinkara	<i>Suomen Valmentajat, toiminnanjohtaja</i>
Erkka Westerlund	<i>Suomen Jääkiekkoliitto, kehitysjohtaja</i>
Antti Paananen	<i>Suomen Lentopalloliitto, valmennuspäällikkö</i>
Kari Ukkonen	<i>Suomen Palloliitto, koulutuspäällikkö</i>
Jani Lakanen	<i>Suomen Suunnistusliitto, valmentajakoulutuksen kehittäminen</i>
Laura Tast	<i>Suomen Taitoluisteluliitto, valmennuspäällikkö</i>
Anna Kirjavainen	<i>Suomen Voimisteluliitto, valmennuspäällikkö</i>

PÄÄVIESTIT JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Lahjakkuus on haasteellinen asia ymmärtää

Pikatesteistä pidemmän ajan profilointiin

Lahjakkuuden kehittyminen on yksilöllistä

Huomio toimintaympäristön kehittämiseen

Lahjakkuus on haasteellinen asia ymmärtää

- Lahjakkuus on osittain perinnöllistä ja osittain lahjakkuutta pystytään kehittämään
- Urheilullinen menestyminen ja lahjakkuus eivät ole samaa tarkoittavia asioita
- Menestyminen urheilijana vaatii lahjakkuuden lisäksi, lahjakkuutta virittäviä tekijöitä
- Etenkin lajikohtaisiin lahjakkuustekijöihin liittyen tarvitaan vielä tarkempaa ja syvempää käsitteen määrittelyä

Lahjakkuuden kehittämisen vaiheet:

1.) YMMÄRTÄMINEN

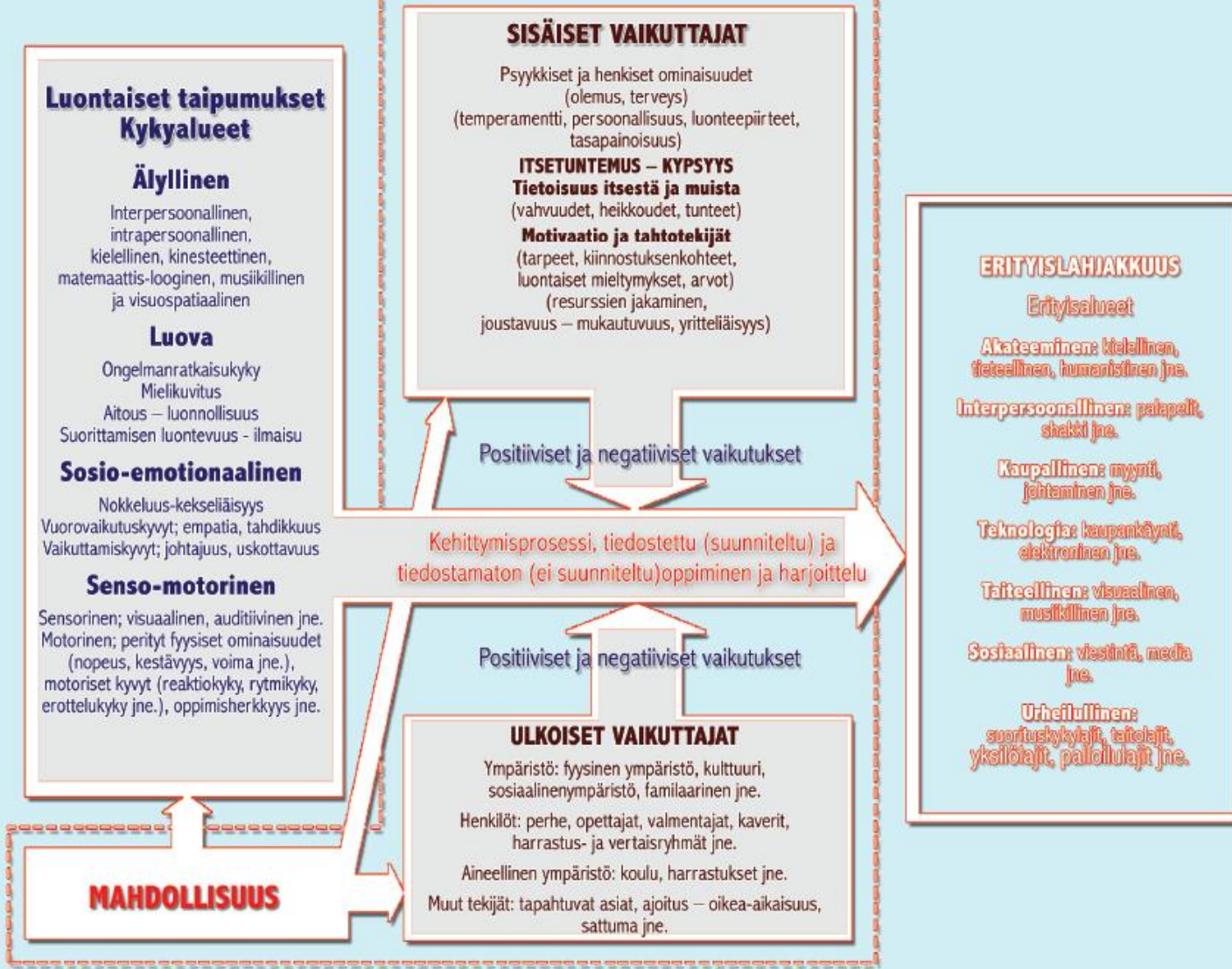
2.) TUNNISTAMINEN

3.a) TUKEMINEN NYKYISISSÄ TOIMINNOISSA

3.b) ERITYISTOIMENPITEET

KEHYSTEKIJÄT – KATALYYSIT

(Mukaeltu van Rossum ja Gagné, 1994)

Pikatesteistä pidemmän ajan profilointiin

- Ilman taustakartoituksen tekemistä arvioinnin kohteena on yleensä ainoastaan arviointihetkellä vallitseva taitotasoa tai suorituskyky – ei lahjakkuustekijät.
- Hetkellisen suorituskyvyn arvioinnin sijaan pitäisi seurata harjoitusvastetta.
- Luotettava lahjakkuuden määrittely vaatii yksittäisiä testejä tai arviointitilaisuuksia huomattavasti pitempää, urheilijan harjoittelusta ja harrastushistoriaan perustuvaa, arviointia.

Nuoren urheilijan profiloinnissa fyysisten ominaisuuksien ja motorisen suorituksen ohella myös havainto- ja ratkaisuntekötaitojen arvioiminen on tärkeää. Psykkisten ominaisuuksien ja kognitiivisten kykytekijöiden tunnistaminen tulisi nostaa fyysismotoristen ominaisuuksien rinnalle, kun arvioidaan potentiaalisia tulevaisuuden urheilijoita.

Lahjakkuuden kehittyminen on yksilöllistä

- Lasten ja nuorten urheilulahjakkuutta tulee tarkastella laajasti ja kokonaisvaltaisesti jokaisen urheilijanalun kannalta erikseen ja yksilöllisesti.
- Biologisen kehittyminen erot tulee huomioida fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti
- Elinympäristö, yksilön omat kiinnostuksen kohteet ja liikuntatottumukset luovat jokaiselle yksilöllisen kehittymispohjan.

Lajien välisten eroavuuksien huomioiminen keskusteltaessa urheilijan reittivalinnoista huipulle sekä lajierikoistumiseen soveliaasta iästä on erittäin olennainen ja haasteellinen asia.

Huomio toimintaympäristön kehittämiseen

- Lapsen ja nuoren urheilijaksi kasvamiseen liittyvien tekijöiden ymmärryksen lisääminen
 - Elämäntavat, kulttuuri
 - omatoimisen harjoittelun ja liikkumisen merkitys
 - oman motivaation, kiinnostuksen ja halun merkitys
 - henkilökohtaisiin tavoitteisiin perustuva suunnitelmallinen toiminta
- Lahjakkuuden arviointiin ja testaamiseen käytettävien resurssien tulee olla tasapainossa muun toiminnan kanssa ja niiden tulee toimia valmennuksen työkaluina – ei itsetarkoituksena.
- Lahjakkaiden ja motivoituneiden tulevaisuuden huippu-urheilijoiden harjoittelua ja valmentautumista olosuhteineen on tärkeää tulevaisuudessa kehittää kuitenkin heikentämättä niiden lasten ja nuorten asemaa, jotka liikunnan ja urheilun kautta etsivät muita kuin kilpailullisia päämääriä.
- Seuraharjoittelussa laatuun keskittyminen ja motivaatioilmaston vireyden ylläpitäminen ovat avainasemassa.

Yksilön kehittymiselle tulee antaa riittävästi aikaa ja tilaa.